

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

**HUBUBAT, BAKLAGİLLER
VE YAĞLI TOHUMLAR
LİSANSLI DEPOLARI
İNCELEME REHBERİ**

İÇİNDEKİLER

A. FAALİYET İZİNİ İNCELEMESİ.....	1
a) Tesisin İncelenmesi.....	2
1. Çelik Silo Bulunan Tesisler	2
1.1. Çelik Silo ve Ekipmanları	2
1.1.1. Çelik Silo	2
1.1.2. Dip Sıyırıcı (Balerin).....	3
1.1.3. Yalıtım.....	3
1.2. Tremit ve Ekipmanları	3
1.2.1 Tremit	3
1.2.2. Kamyon Kaldırıcı.....	4
1.3. Sıcaklık Takip Sistemi	5
1.4. Havalandırma Sistemi ve Fanlar.....	5
1.5. Kontrol Ünitesi (Otomasyon Sistemi) ve Ekipmanları	6
1.5.1. Kontrol/Kumanda Odası.....	6
1.5.2. Kumanda Paneli	6
1.5.3. MCC (Motion Control Chart-Motor Kontrol Merkezi)	6
1.6. Kantar Ünitesi ve Ekipmanları	7
1.6.1. Kantar Ünitesi	7
1.6.2. Vasıta Baskülü	7
1.7. Elevatör ve Kulesi.....	7
1.8. Konveyör.....	8
1.9. Galeri.....	8
1.10. Ürün Akış Boruları, Elektrikli Klapeler, Manuel Kapasite Sürgüleri ve Çok Yönlü Dağıtıcılar	9
1.10.1. Ürün Akış Boruları.....	9
1.10.2. Elektrikli Klapeler, Manuel Kapasite Sürgüleri ve Çok Yönlü Dağıtıcılar	9
1.11. Toz Toplama Sistemi ve Ekipmanları.....	9
1.11.1. Toz Toplama Sistemi.....	9
1.11.2. Toz Bunkeri	10
1.12. Kompresör Ünitesi ve Basınçlı Hava Sistemi	10
1.13. Elektrik Sistemi ve Ekipmanları.....	10
1.13.1. Elektrik Sistemi.....	10
1.13.2. Paratoner ve Topraklama.....	11
1.14. Numune Alma Sistemi	11
1.15. Yangından Korunma Ekipmanları	11
1.16. İlaçlama ve Fumigasyon	12
1.17. Etiketlendirme, Numaralandırma ve Yönlendirme.....	12
1.18. İdari Bina ve Çevre Düzenlemesi	12
1.18.1. İdari Bina	12
1.18.2. Çevre Düzenlemesi	13
1.19. İş Sağlığı ve Güvenliği.....	13
1.20. Personel.....	14
2. Betonarme (Yatay) Depo Bulunan Tesisler.....	14

b) Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) Oluşturma ve İptali Sürecinin İncelenmesi	16
c) Silo ve Ekipmanlarının Test Edilmesi.....	17
B. KAPASİTE ARTIRIM İZİNİ İNCELEMESİ	17
C. LİSANS YENİLEME İNCELEMESİ	17
D. BELGELERİN İNCELENMESİ.....	17
a) Faaliyet İzni İncelemesi	17
b) Kapasite Artırım İzni İncelemesi.....	18
c) Lisans Yenileme İncelemesi	18
E. DEPO KAPASİTESİNİN BELİRLENMESİ.....	19
a) Çelik Silo Kapasitesinin Belirlenmesi	19
1. Düz Tabanlı Çelik Silo	19
2. Konik Tabanlı Çelik Silo	20
b) Betonarme (Yatay) Depo Kapasitesinin Belirlenmesi.....	21
F. LİSANS ENGEL TEŞKİL EDEN/ETMEYEN DURUMLAR.....	21
a) Lisansa Engel Teşkil Eden Durumlar	21
b) Lisansa Engel Teşkil Etmeyen Durumlar.....	23
İNCELEMENİN YAPILAMAYACAĞI DURUMLAR	23
a) İnceleme Yapılabilmesi İçin Tesiste Bulunması Gereken Asgari Unsurlar	23
b) Mücbir Sebep, Zorunlu Hal veya Diğer Sebeplerin Varlığı	24

HUBUBAT, BAKLAGİLLER VE YAĞLI TOHUMLAR LİSANSLI DEPOLARI İNCELEME REHBERİ

5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliği hükümleri gereğince lisanslı depo kuruluş izni alan şirketlere lisans verilebilmesi için başvuruda bulunan şirketlerin anılan Yönetmeliğin 8 inci maddesinde öngörülen şartları sağlamaları zorunlu olup, bu şartlardan birisi de ürünlerin muhafaza edileceği depoların Ticaret Bakanlığınca (Bakanlık) belirlenen niteliklere sahip olmasıdır. Lisanslı depoların sahip olması gereken asgari nitelikler ise Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo Tebliğinin 5 inci maddesinde belirtilmiştir.

Mezkûr mevzuat hükümleri çerçevesinde alınan lisansın geçerlilik süresi üç yıl olup, bu sürenin bitiminde faaliyete devam edilebilmesi için söz konusu Yönetmeliğin 12 nci maddesi uyarınca lisansın yenilenmesi gerekmektedir. Depo kapasitesinin artırılmak veya farklı ürün çeşitlerinin depolanmak istenilmesi hallerinde ise lisansın değiştirilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu kapsamda; faaliyet izni almak, depolama kapasitesini artırmak, şube faaliyet izni almak veya lisans yenilemek isteyen şirketlerin lisans kapsamındaki depo ve diğer tesislerinin, 5300 sayılı Kanun ve ikincil düzenlemelerde öngörülen teknik yeterlilikleri sağlayıp sağlamadığı hususu başta olmak üzere, mezkûr Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında sıralanan hususlar ile Bakanlıkça gerekli görülecek diğer şartların yerine getirilip getirilmediği, anılan Tebliğin 5 inci maddesi uyarınca lisanslı depoların sahip olması gereken asgari niteliklerin sağlanıp sağlanmadığı, Bakanlık tarafından oluşturulan Lisans Başvurusu İnceleme Komisyonu (inceleme komisyonu/komisyon) marifetiyle mahallinde incelenmek suretiyle tespit edilmektedir.

Bu itibarla; hububat, baklagiller ve yağlı tohumlar depolamak üzere lisans almak, depolama kapasitesini artırmak, şube faaliyet izni almak veya lisans yenilemek isteyen şirketlerin tesislerine ilişkin olarak bahsi geçen Yönetmeliğin 10 uncu maddesine istinaden Bakanlıkça oluşturulan komisyon tarafından incelenmesi ve tespit edilmesi gereken esasların belirlenmesi amacıyla işbu Rehber ve ekleri hazırlanmıştır.

Ancak, bu Rehber yukarıda belirtilen amaçlar için hazırlanmış olup, inşa edilen/edilecek depo ve tesislerin tabi olduğu teknik mevzuat veya iş sağlığı ve güvenliği gibi diğer hususlar ile fen ve sanat kurallarına uygunluğu tamamen şirketin sorumluluğundadır. Tesisin lisanslı depoculuk mevzuatı çerçevesinde lisans alması, söz konusu diğer mevzuat ve kurallara uygunluğunu teyit etmemektedir. Bu konulardaki her türlü yükümlülük şirkete ait olup, alınması gereken izin, belge vb. süreçlerin yürütülmesi şirketin sorumluluğunda bulunmaktadır.

A. FAALİYET İZİNİ İNCELEMESİ

Faaliyet izni almak için Bakanlığa başvuran şirketlerin depo ve tesisleri Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinin 10 uncu maddesi uyarınca inceleme komisyonunca yerinde incelenir.

Şirkete ait depo ve diğer tesisler ile elektronik ürün senedi oluşturulmasına ve iptaline ilişkin süreçlerin incelenmesi aşağıda yer verilen esaslar çerçevesinde yapılır. İnceleme sırasında komisyon tarafından Faaliyet İzni İncelemesi Kontrol Listesi (**Ek:2**) doldurulur ve bu Liste inceleme raporuna ek yapılır.

a) Tesisin İncelenmesi

1. Çelik Silo Bulunan Tesisler

Lisans talep edilen silolar temiz olmalı ve inceleme sırasında silolarda ürün bulunmamalıdır.

1.1. Çelik Silo ve Ekipmanları

1.1.1. Çelik Silo

- 1) Çelik silolar dikey silindirik yapılı, tabanı düz veya konik olmalıdır.
- 2) Çelik silo üzerinde yürüme yolları ve destek ayakları bulunmalıdır.
- 3) Çelik silo taşıyıcı elemanlarında herhangi bir hasar, çatlak ve sehim bulunmamalıdır.
- 4) Düz tabanlı siloların tabanının betonarme olması durumunda tabanı düzgün yüzeyli olmalı; beton yüzeyinde aşınma, ürün girecek büyüklükte çatlak ve deformasyon olmamalıdır.
- 5) Silolar arasında kalan bölge zemini asfalt veya beton ile kaplanmalıdır.
- 6) Silo giriş kapağının silo içine ve silo dışına açılan iki emniyet kapağı bulunmalı, dış kapak kilit ile emniyet altına alınmalıdır.
- 7) Silo içine giriş ve çıkışların rahatça yapılabilmesini teminen iç ve dış merdiven bulunmalı, iç merdiven balerinin hareketine engel olmamalıdır.
- 8) Silo saclarının temele oturduğu etek kısmında yağmur ve kar sularının silo içine sızması için gerekli önlemler alınmalıdır. Silo temelleri, siloları arazi ve sel sularından koruyacak şekil ve konumda olmalıdır.
- 9) Ürünler silolara silo çatısından ve merkezden dolmalı, boşaltma ise silo altı konveyörlerle yapılmalıdır. Merkezdeki akış tamamlanmadan diğer boşaltım noktaları açılmayacak şekilde dizayn edilmelidir. Merkezde bulunmayan silo altı kapaklarının yanlışlıkla açılmasını önlemek için kilitlenebilir bir düzenek olmalıdır.
- 10) Silo üzerindeki yürüme yollarının bitiminde bulunan son silo kuyularının dış yüzeyinde, zeminden çatıya ulaşmak için gövdeye irtibatlı bir adet merdiven bulunmalı ve tüm siloların üst gözetleme kapağının hizasında dinlenme platformları olmalıdır. Bütün merdivenlerin ve dinlenme platformlarının etrafında emniyet korkulukları bulunmalıdır.
- 11) Her silonun iç tarafında zeminden çatı menholüne kadar uzanan bir adet merdiven bulunmalıdır.
- 12) Silo çatılarının tamamında üst yürüme yolundan üst gözetleme kapağına uzanan çatı merdiveni olmalı ve merdivenlerin iki yanında boydan boya korkuluk bulunmalıdır.
- 13) Silolarda alt ve üst seviye sensörü tesis edilmelidir.
- 14) Silo üstü konveyörlerde tüm silolar için döküş ağızlarında otomasyon sistemine bağlı sürgülü kapak/klape olmalı ve ürün kaçağı olmaması için kapak/klape mekanizması ile konveyör arasında mesafe bulunmamalıdır. Tesiste bindirmeli tip konveyör kullanılması halinde son sıradaki silonun üzerinde kapak/klape bulunması zorunlu değildir.
- 15) Siloların üzerine silo numarası, ürün niteliği ve miktarının yazılacağı levhalar konulmalıdır.
- 16) Silo ve ekipmanları ile tesiste bulunan diğer ekipmanlarda pas oluşumunun önüne geçilmesi için tedbir alınmalı, pas oluşması halinde paslı bölüm pastan arındırılarak boyanmalıdır.
- 17) Silo tabanında bulunan yardımcı döküş kapakları üzerine, ürün akışını engellemeyecek şekilde ızgara yapılmalıdır.
- 18) Silo gövde saclarında deformasyon ve silonun dikey eksenine göre eğilme/burkulma olmamalıdır.

19) Silo saclarının bağlantısını sağlayan cıvatalarda paslanma, eksiklik, kopma veya kesilme olmamalıdır.

20) Düz tabanlı silolarda silo giriş kapaklarının yanlarında rahatlıkla görülebilir, kolay ulaşılabilir ve uygun konumdaki yerlerde anahtarlı acil stop butonu bulunmalıdır. Konik tabanlı silolarda ise silo giriş kapaklarının yanlarında acil stop butonu bulunması zorunlu değildir.

21) Silo üst gözetleme kapağı yanlarında veya üst yürüme yolundan silo üst gözetleme kapaklarına inişi sağlayan merdivenlerin başında anahtarlı acil stop butonu bulunmalıdır.

22) Kurutma için ayrılmış yaş ürün siloları hariç olmak üzere; tesiste bulunan ancak lisans kapasitesine dâhil olmayan silolar ile lisans kapasitesine dâhil olan silolar arasında, ürün transferi yapılmamasını teminen bağlantı kesilmiş olmalı ve lisans kapasitesine dahil olmayan silolar otomasyon sisteminde gözükmemelidir.

1.1.2. Dip Sıyırıcı (Balerin)

1) Silo içindeki dip sıyırıcının dış gövdesi U tipi olmalı, merkezi kuyu döküş noktasına sabitlenmeli ve dip sıyırıcı dairesel olarak hareket ederek kuyu dibini taramalıdır. Dip sıyırıcının düzenli ve amacına uygun çalışmasına engel olabilecek esneme veya şekil bozukluğu olmamalıdır.

2) Silo içindeki balerin süpürücülerin kablo beslemeleri tehlike arz etmeyecek şekilde yapılmalıdır.

3) Balerin motoru muhafazalı olmalıdır.

4) Balerin, silo zemini içerisinde zemine veya havalandırma kanallarının üzerinde bulunan saclara sürtünmeden çalışmalıdır.

5) Dip sıyırıcı içindeki hareketli helezon kısmın bir nesne veya işçiyle temasını önlemek için koruyucu panel bulunmalıdır.

6) Balerin, otomasyon sisteminden izin verilmesi akabinde yalnızca mahallinden çalıştırılabilir, doğrudan otomasyon sisteminden çalıştırılmaması için gerekli tedbirler alınmalıdır.

1.1.3. Yalıtım

1) Ürünün nemlenmeye karşı korunması için silo sacları ile betonun birleşim yerlerine, sacların birbiriyle birleşim yerlerine ve ihtiyaç olması halinde silindirik gövde ile çatının birleştiği noktaya yalıtım yapılarak çatı ve gövdede etkin sızdırmazlık sağlanmalıdır.

2) Silo alt giriş kapağı ile üst gözetleme kapağında sızdırmazlık contası bulunmalıdır.

3) Siloları meydana getiren ondüle paslanmaz saclar (galvanizli, magnelisli vb.) birbirine paslanmaz özel tip cıvatayla bağlanmış olmalı ve toz, hava ile neme karşı uygun malzemeyle tecriti sağlanmış olmalıdır.

1.2. Tremi ve Ekipmanları

1.2.1 Tremi

1) Tremi çevresi ve içinin yağmur, kar gibi hava koşullarından etkilenmesini önlemek için uygun malzeme ile kapatılması sağlanmalıdır.

2) Tremi bunkerleri üzerine kamyon geçişlerine uygun dayanıklılığa sahip ızgara yapılmalı ve ızgara aralıkları ürün akışını engellemeyecek ve ürün akışı sırasında tremiye üründen daha büyük boyuttaki yabancı maddelerin karışmasını önleyecek şekilde olmalıdır.

3) Treminin içine girilmesi ve temizlenmesi mümkün olmalıdır.

4) Tremi sundurma yüksekliği; araç kamyon kaldırma cihazının üzerinde iken ve cihazın tam açık olduğu durum dikkate alınarak belirlenmeli, ayrıca yüklü kamyon gabarisi üzerinde olmalıdır.

5) Kumanda odasından; tremi bölgesinin, aracın içi ve üstü ile kamyon kaldırıcı platformu çevresinin izlenmesini sağlayan kamera sistemi tesis edilmelidir.

6) Kumanda odası ile tremi bölgesi arasında iletişimi sağlamak üzere sesli komut sistemi oluşturulmalıdır.

7) Tremiden alınan ürünün içerisinde bulunan metal parçaları ayrıştırmak üzere, bunkerin altında veya elevatör girişinde uygun bir noktaya mıknatıs konulmalıdır.

8) Tremi bunkerinin yüzeyleri ürünün serbestçe akabileceği pürüzsüz bir yüzeye ve eğime sahip olmalıdır.

9) Birden fazla tremi bulunması durumunda, araçtan ürün boşaltımı sırasında ürünün diğer tremi bunkerine girmesini engellemek için bunkerler arasında zeminden yeterli yükseklikte uygun yapı malzemesi ile bölme yapılmalıdır.

10) Tremi bölgesinde kolay ulaşılabilir bir noktaya acil stop butonu konulmalıdır.

11) Lisanslı depo kuruluş ve şube açılış izni için (kapasite artırımı izni hariç) Bakanlığa 1/1/2022 tarihinden sonra yapılan başvurular kapsamında inşa edilen tesislerde; boşaltma işlemi için her yükleme bunkerini altında yer alan manuel ve elektrikli sürgülü kapaklardan sonra teleskopik yükleme borusu tertibatı olmalı, tesisin uygun olan bir yerine de tumba kantar/hacimsel yükleme cihazı konulmalıdır.

1.2.2. Kamyon Kaldırıcı

1) Kamyon kaldırıcı platformu, kamyonun devrilmesi ve kaymasını engelleyecek tekerlek takozlarıyla teçhiz edilmelidir.

2) Platformda kılavuz borular veya çizgiler olmalıdır.

3) Teker tutucular (takoz) kumanda panosu üzerinden kontrol edilmeli ve hidrolik sistemle çalışmalı, teker tutucular kapalıyken platform kalkmamalı, platform tam olarak inmeden teker tutucular kapanmamalıdır.

4) Hidrolik sistem herhangi bir arıza veya elektrik kesilmesi anında platformun güvenli bir şekilde indirilebilmesine olanak verecek şekilde bir valf sistemi ile dizayn edilmelidir.

5) Hidrolik sistem; korunaklı, aydınlatmaya ve havalandırmaya sahip, bakım ve onarıma imkân verecek yeterli büyüklükte alana yerleştirilmiş olmalıdır.

6) Platformda tremi bunkerini tarafı uç kısmından itibaren ürün saçılmasını ve platform çukuru altına ürün akmasını önlemek amacıyla platform ile tremi ızgarası arasında kalacak boşluk, montaj esnasında uygun boyutlu bant lastiği ve/veya sac konstrüksiyon ile kapatılmalıdır.

7) Platform çukurlarında birer adet su toplama çukuru bulunmalıdır. Söz konusu çukurlarda biriken suyun tahliyesi için; platform çukuruna su girme ihtimali yüksek ise birer adet dalgıç tipi pis su pompası ile bağlantıları tesis edilmeli, su girme ihtimali düşük ise seyyar dalgıç tipi pis su pompası temin edilmelidir.

8) Platformun açılması ve kapanması sırasında, platform kenarlarında olası kazaları önleyici tedbirler (korkuluk, sesli uyarı sistemi vb.) alınmalıdır.

9) Kamyon kaldırıcı sistemi faal, bakımlı ve platform altı temiz olmalı; platform, emniyetli kalkış seviyesinin aşılmasını engelleyecek sınırlama özelliğine ve kapalı iken arıza halinde altına inilerek müdahale edilebilme imkânına sahip olmalıdır.

10) Kamyon kaldırıcı kumanda panosu, aracın platform üzerine emniyetli şekilde yerleştini görebilecek konumda olmalıdır. Ancak, kamyon kaldırıcı kumanda panosu aracın platform üzerine emniyetli şekilde yerleştini görebilecek konumda değilse kamyon kaldırıcı platformunun uzaktan kumandası bulunmalıdır.

1.3. Sıcaklık Takip Sistemi

- 1) Silolarda ürün sıcaklığının otomatik olarak izlenebilmesi ve ölçülebilmesi için uygun sıcaklık izleme sistemi kurulmalıdır.
- 2) Silolardaki sıcaklık sensörlerinden alınan veriler kumanda odasındaki ayrı bir bilgisayar üzerinden izlenebilmeli ve kontrol edilebilmeli, sistemin belirlenen sınır sıcaklık değerleri için alarm verebilmesi sağlanmalıdır.
- 3) Silolardaki sıcaklık ölçme kablolarının sayısı, silo çapına göre seçilmiş olmalıdır. Sıcaklık ölçme kabloları, silo duvarlarından en fazla üç metre içeride ve birbirleri arası uzaklık en fazla altı metre olacak şekilde, ayrıca yerden yüksekliği iki metreyi geçmeyecek şekilde konumlandırılmalıdır.
- 4) Sıcaklığa ilişkin operatörden bağımsız belirli aralıklarla ölçüm yapılabilmesi ve geçmiş ölçüm değerlerinin en az bir yıl muhafaza edilebilmesi sağlanmalıdır.
- 5) Tüm sıcaklık ölçüm noktası bilgilerinin; saat, tarih, şirket unvanı, ilgili silo numarasını gösterecek şekilde anlık olarak raporlanabilmesi ve gerektiğinde bu raporun basılı olarak elde edilebilmesi sağlanmalıdır.
- 6) Sıcaklık ölçme kabloları silo zeminine sabitlenmeli ve dip sıyrıcının üzerine gelecek şekilde konumlandırılmamalıdır.
- 7) Lisanslı depo kuruluş izni, şube açılışı ve kapasite artırımı için Bakanlığa 1/1/2024 tarihinden sonra yapılan başvurular kapsamında inşa edilecek depolarda sıcaklık ölçme kablolarının montajı silo çatısının dışından yapılmalıdır.

1.4. Havalandırma Sistemi ve Fanlar

- 1) Bütün silolarda elektrik tahrikli fanlar ile ekzost havası çıkış bacalarından/fanlarından oluşan havalandırma ekipmanı bulunmalıdır. Ekzost havası çıkış bacaları kuş girmesine engel olacak şekilde düzenlenmelidir.
- 2) Çelik silolar, düz tabanlı ise havalandırma kanalına, konik tabanlı ise hava tüpüne sahip olmalıdır. Havalandırma kanalı/hava tüpleri amacına uygun olarak çalışır olmalıdır. Havalandırma kanallarında/hava tüplerinde deformasyon olmamalı ve bağlantıları sağlam olmalıdır. Kanal içinde ürün bulunmamalı ve kanal temizlenebilir olmalıdır. Konik silolarda havalandırma tüpü ve mesnetleri, ürün akışına engel teşkil etmeyecek şekilde olmalıdır.
- 3) Fanlar havalandırma amacına uygun olarak çalışmalıdır.
- 4) Havalandırma ızgaraları; ürün geçmeyecek şekilde, geçmeli tipte ve zeminle aynı kotta tesis edilmelidir.
- 5) Havalandırma kanalları; kolaylıkla temizlenebilir özellikte, kanalın içerisine ürün girişine müsaade etmeyecek ölçülerde ve dayanımda olmalıdır.
- 6) Havalandırma fanları hava emiş ağızlarının üzerinde tel ızgaralar olmalı ve hava emiş ağızları uygun ebatlı ve kolay sökülüp takılabilir sac kapaklarla kapatılmalıdır.
- 7) Havalandırma fanları otomasyon sisteminden ve/veya sistemden izin verilmesi akabinde mahallinden çalıştırabilecek şekilde dizayn edilmeli ve fanların yanında bakım şalteri veya acil stop butonu bulunmalıdır.
- 8) Konik silolarda bulunan havalandırma tüpünün gözenekli yapıda ve yeterli havalandırmayı yapabilecek dayanıklılıkta olması sağlanmalıdır.
- 9) Havalandırma fanları, siloya bağlanan noktalarda hava kaçağı oluşmayacak şekilde tesis edilmelidir.
- 10) Havalandırma fanları doğrudan silo saclarına veya silonun altındaki beton kaideye sabitlenmemeli, fanların montajı zemin betonuna yapılmamalı ve betona veya sehpaye yerleştirildiği yerlerde titreşimi engelleyen aparatlar (lastik takoz vb.) kullanılmalıdır.

11) Havalandırma fanları üzerinde fanların dönüş yönü ile cihaz kapasitesini gösterir bilgiler bulunmalıdır.

1.5. Kontrol Ünitesi (Otomasyon Sistemi) ve Ekipmanları

1.5.1. Kontrol/Kumanda Odası

1) Tesiste yer alan ekipmanların (elevatörler, konveyörler, klapeler, valfler, yönlendiriciler, toz toplama sistemi ve diğer gerekli ekipmanlar) silo kontrol ünitesinden PLC (Programmable Logic Controller-Programlanabilir Mantıksal Denetleyici) ve SCADA (Supervisory Control and Data Acquisition-Merkezi Kontrol ve Veri Toplama Sistemi) sistemleriyle uzaktan kumandalı olarak çalıştırılması ve kumanda edilebilmesi sağlanmalıdır. Bunun için gerekli olan bütün elektrik ve mekanik alt yapı ile bilgisayar sistemi temin ve tesis edilmelidir.

2) Sistemi manuel çalıştırma yetkisi tesis müdüründe olmalı ve tesis müdürünün bilgisi veya kontrolü dışında manuel çalıştırma yapılamaması için kumanda paneli üzerinde kilit bulunmalıdır.

3) SCADA yazılımı üzerinden istenildiğinde geriye dönük olarak silo işlemlerinin tamamının kayıtları incelenebilmeli ve çıktısı alınabilmelidir.

4) ISIN kodlarını değiştirme yetkisi sadece ilgili depo görevlisinde (eksperte) olmalıdır.

5) Kontrol odasında klima ve uygun yangın algılama ekipmanları bulunmalıdır.

6) Kontrol odasında bulunan bilgisayarlardaki veri kaybını önlemek amacıyla yedekleme sistemi tesis edilmelidir.

7) Kumanda odasının bulunduğu yapının kapı ve pencereleri toza karşı izoleli olmalıdır.

8) Kontrol odasında bulunan panoların önüne antistatik malzeme serilmelidir.

9) Otomasyon sisteminde gösterilen silo ve ekipmanlara ilişkin adreslemeler eksiksiz ve doğru yapılmalıdır.

1.5.2. Kumanda Paneli

1) Sistem, bir siloda mevcut bulunan üründen farklı bir ürünün o siloya alımına veya transferine müsaade etmemelidir. İlaveten ana aktarma tesisi saptırıcı kapaklar ve sürgüler ile otomasyon sisteminde belirlenen yolun doğru olmaması durumunda ürün alımına ilişkin makinesel işlemler devam etmemelidir.

2) Sistem, standart röle anahtarlama tekniği veya PLC sistemi kullanılmak suretiyle otomatik/manuel olarak yapılmalıdır. Silo içindeki ekipmanın kontrolü için gerekli kilitlemeler yapılmalıdır.

3) Taşıyıcı sistemin çalışmaya başlamasından evvel, tesisin her noktasından duyulabilir sesli bir ikaz (siren) devreye girmelidir. Sistem, siren sesinden belirli bir zaman sonra çalışmaya başlamalıdır.

1.5.3. MCC (Motion Control Chart-Motor Kontrol Merkezi)

1) MCC panosu, seçilen kumanda tipi ile (PLC veya standart röle anahtarlama tekniğine) uyumlu olacak şekilde dizayn edilmelidir.

2) Silodaki her bir ekipmana ait motor devresi için motor gücüne uygun kapasitede motor koruma şalteri, kontaktör, koruma ekipmanına ait röleler olmalıdır.

3) MCC panosunda, aşırı yük ikazı verecek bir lamba bulunmalıdır.

1.6. Kantar Ünitesi ve Ekipmanları

1.6.1. Kantar Ünitesi

1) Kantar ünitesi, görevli personelin kantar platformlarını görebileceği görüş alanına sahip olmalı, görüş alanına girmeyen noktalar için kamera tesis edilmeli ve kameradan gelen görüntülerin kantar odasından izlenebilmesi sağlanmalıdır.

2) Platform kenarında araç lastiklerine zarar vermeyecek yükseklikte metal borudan bariyer bulunmalıdır. Çukur tipi vasıta baskülünde bu şart aranmaz.

3) Kırmızı ve yeşil LED lambalı, kantar yanına konacak çelik direğe monte edilebilir, standart çerçeveli, önden ve arkadan ışıkları görülebilir trafik sinyalizasyon armatürü ile rölesi, trafosu, gerekli diyot bağlantısı ve muhafaza kutusu bulunmalıdır. Birden fazla kantarın bulunması halinde her kantarın giriş ve çıkışına birer takım sinyalizasyon konulmalıdır.

1.6.2. Vasıta Baskülü

1) Vasıta baskülü en az 60 ton kapasiteli olmalıdır.

2) Vasıta baskülüne ait harici gösterge, ürünü depoya getiren kişi tarafından görülebilecek bir noktaya tesis edilmelidir.

3) İki kantarın bulunması halinde bunların birbirine entegrasyonu sağlanmalı; bir kantardan giriş yapan aracın, diğer kantardan çıkış işlemi yapabilmesi mümkün olmalıdır.

4) Vasıta baskülünün ilk kontrol ve damga işlemleri, 02/07/2016 tarihli ve 29760 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Otomatik Olmayan Tartı Aletleri Yönetmeliğine (2014/31/AB) uygun yapılmış olmalı ve Avrupa Standartlarına uygun ve izlenebilir olduğunu belgeleyen “Kalibrasyon Sertifikası” bulunmalıdır. Söz konusu Sertifika, kantarın işletmeye tesis edildiği ilk iki yıl için imalatçı firma tarafından, sonraki yıllarda ise Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından düzenlenmiş olmalıdır.

5) Kalibrasyon sertifikası üzerinde bulunan kantara ait seri numarası ile indikatör üzerindeki kantara ait seri numarası farklı olmamalıdır.

6) Vasıta baskülünde PLC, SCADA ve silo işletim paket yazılımı ile entegre olan cihazlar kullanılmalıdır.

7) Tartım sonrasında düzenlenecek tartım makbuzunda; lisanslı depo işletmesinin ticaret unvanı, mudinin ismi ve adresi, tarih ve seri numarası, belgenin kaçınıcı nüsha olduğu ve ciro edilemez ibaresi, tartım yapılan ürün, ürünün depoya girişinde veya çıkışında tartıldığını gösteren ibare, ürünün brüt ve net ağırlığı, tartımın ilgili mevzuat hükümlerine uygun yapıldığını belirten ifade ve tartıcının imzası ile tartım işlemine ilişkin varsa gerekli görülen açıklamalar yer almalıdır.

1.7. Elevatör ve Kulesi

1) Elevatör kaidesi her iki yanda dipte bulunan ve kızak içinde hareket eden elle açılabilir bakım ve temizleme sürgüleri, elevatör kayışını gerdirme tertibatı, ürün giriş (akış) şutları, yerde biriken ürünü elevatöre vermek için kapaklı besleme ağızı, kovalardan ve döküş şutlarından ürün karışmayacak şekilde yerleştirilmiş aspirasyon bağlantısından oluşmalıdır.

2) Elevatör başlığı; parçalı ve sökölüp takılabilir başlık kapağı, açılıp kapanabilir ızgaralı muayene ve gözetim kapakları, patlama kapakları, kovalardan ve aspirasyon bağlantısından oluşmalıdır.

3) Yapıya yer altı ve çevre suları girmeyecek şekilde önlemler alınmalıdır.

4) Açık tip elevatör kulesinin çatısı dış etkilere karşı uygun malzeme ile kapatılmalıdır.

5) Elevatörde orta ve üst kısımda olmak üzere en az iki adet patlama kapağı bulunmalı ve bu kapaklar kapalı kulelerde aynı kesitli borularla makine binası dışına kadar uzatılmalıdır. Elevatör üst kısmında bulunan patlama kapaklarındaki sensörler, kapak açıldığında sistemi durduracak şekilde tesis edilmelidir.

6) Dönen miller, makaralar, kavramalar gibi işletme ve bakım personeli için tehlike arz eden parçalar kazaları önleyebilecek şekilde muhafazalı olmalıdır.

7) Elevatörler, bakım onarım ve montaj için erişilebilir olmalı ve elevatör kulesi içindeki katlara erişimi sağlamak üzere merdivenler bulunmalıdır.

8) Elevatörlerin alt ve üst kısımlarında bant kaydı sensörleri ile tahrik kısmında olmak üzere en az bir adet dönü algılama sensörü (devir bekçisi) tesis edilmelidir.

9) Elevatör kulesi zemin döşemesinde uygun derinlikte su toplama çukuru, çalışır durumda bir pompa ve drenaj bağlantısı bulunmalı ve her elevatör çukurunda pompa tesis edilmelidir.

10) Elevatör gövdesinde gözetleme penceresi ve kova değişim kapağı bulunmalıdır.

11) Bütün emniyet korumalarının (patlama kurtarma anahtarları, hız şalterleri, acil durdurular gibi) doğrudan MCC devrelerini kilitleyebilmesi sağlanmalıdır.

12) Elevatör çukuru bölgesinde ve elevatör motorunun yanında kolay ulaşılabilir bir noktada acil stop butonu bulunmalıdır.

13) Elevatör kulesi çatısında hava trafiği için ikaz lambası bulunmalıdır.

1.8. Konveyör

1) Zincirli konveyörlerde taşıma sensörleri, zincir kopma algılayıcıları ile motor dönü algılayıcıların, bantlı konveyörlerde ise bant kaydı sensörlerinin bulunması zorunludur. Helezonlu konveyörlerde, zincir kopma algılayıcıları aranmaz.

2) Çelik silolarda tesisin karayolu alım, silo üstü dağıtım, silo altı geri alım ve karayolu yükleme hatlarında konveyörler kullanılmalıdır.

3) Dış ortamda çalışacak olan konveyörlerin kapak sacları, konveyör içine su ve yağış girmeyecek şekilde tesis edilmelidir.

4) Konveyörde yer alan motor aksamına erişimin güç olması halinde bakım ve onarım için platform yapılmalıdır.

5) Konveyör gövdeleri toz sızdırmaz olmalıdır.

6) Konveyör gövdesinde toz sızdırmaz kontrol penceresi olmalıdır.

7) Zincir tam yükte ilk kalkış gücüne uygun olarak yapılmalıdır.

8) Konveyörlerde yer alan motorların bulunduğu noktalara acil stop butonu konulmalıdır.

9) Alt ve üst götürücü konveyör hatları boyunca, kolay ulaşılabilir noktalara yeterli sayıda acil stop butonu konulmalıdır.

10) Konveyörü besleyen elektrik kablolarının tehlike arz etmemesi için gerekli tedbirler alınmış olmalıdır.

11) Siloları besleyen ve/veya ana dağıtım konveyörlerinde bulunan sürgülü kapaklar konveyörün hemen altında olmalı, konveyörle kapak arasında oluşabilecek ürün birikmesi engellenmelidir.

1.9. Galeri

1) Galeri iç yüzeyleri düzgün yüzeyli olmalıdır.

2) Galerilere yer altı, yer üstü ve çevre suları girmeyecek şekilde önlemler alınmalıdır.

3) Galerilerin konveyör ve teçhizatı (konveyör zincirleri, motorlar, redüktörler vb.) bakım ve onarım için erişilebilir olmalıdır.

4) Galerilerde kolay ulaşılabilir noktalarda ve yeterli sayıda acil stop butonu bulunmalıdır.

- 5) Galerilerde çalışır durumda uygun yangın algılama ekipmanları bulunmalıdır.
- 6) Galerilerde dâhili aydınlatma ve acil çıkış tabelaları olmalıdır.

1.10. Ürün Akış Boruları, Elektrikli Klapeler, Manuel Kapasite Sürgüleri ve Çok Yönlü Dağıtıcılar

1.10.1. Ürün Akış Boruları

- 1) Borular ve dirsekler dairesel ve/veya köşeli olmalı, çelik sacdan imal edilmeli, yüzey bağlantıları flanşlı, cıvatalı veya kelepçeli sızdırmaz yapıda olmalıdır.
- 2) Boru flanşının bağlantı yüzeyleri birbirini karşılamalı ve tam birleşme sağlanmalı, bağlantılar toz geçirmez olmalıdır.
- 3) Akış borularının eğimi, ürünün hızını kesmeyecek ve rahat bir akış temin edecek şekilde ayarlanmalıdır.

1.10.2. Elektrikli Klapeler, Manuel Kapasite Sürgüleri ve Çok Yönlü Dağıtıcılar

- 1) Elektrikli klapeler otomasyon sistemi vasıtasıyla açılıp kapanabilir olmalıdır.
- 2) Elektrikli klapeler üzerinde açık ve kapalı konum ile akış yönü veya yolunu gösteren limit anahtarları bulunmalıdır.
- 3) Silo kuyusu merkez çıkışında (beslenen konveyör girişleri) elektrikli klape ile birlikte manuel kapasite sürgüleri de bulunmalıdır. Manuel kapasite sürgülerine, kapasite ayarı için bir skala cetveli ve elle ayar için direksiyon simidi teçhiz edilmeli ve simit kilitli olmalıdır.
- 4) Ürünün yönlendirilmesi için siloda işletme durumuna göre uygun yön sayısını haiz çok yönlü dağıtıcılar bulunmalıdır.
- 5) Çok yönlü dağıtıcılar, elektrikli klapeler ve manuel kapasite sürgüleri, birbiriyle temas eden yüzeylerde ürün ve toz kaçaklarını önleyecek şekilde olmalıdır.

1.11. Toz Toplama Sistemi ve Ekipmanları

1.11.1. Toz Toplama Sistemi

- 1) Elevatörlerin baş ve ayak bölümünden ya da silo içi kantardan tozu emerek iki yönlü dağıtıcı ile seçimli olarak toz bunkerine veya elevatör ayaklarına geri besleyen bir sistem tesis edilmelidir. Söz konusu sistem, tremide kamyonlardan ürün boşaltılması sırasında ortaya çıkan tozu toplamak amacıyla her bir tremi için de tesis edilebilir.
- 2) Sistemdeki tozlar fanlar vasıtasıyla çekilmeli, varsa jet tipi filtreler için basınçlı hava ihtiyacı kompresör ünitesinden temin edilmeli, toz emiş noktalarında el ayarlı ve konumu belirlenebilen klapeler kullanılmalıdır.
- 3) Toz toplama sistemi amacına uygun şekilde çalışmalıdır.
- 4) Toz toplama sisteminin, otomasyon sistemi çalıştırıldığında ilk olarak devreye girmesi ve işin bitiminde tüm elektromekanik ekipmanlar durduktan belirli bir süre sonra durması sağlanmalıdır.
- 5) Toz toplama sistemi için kullanılan basınçlı hava içinde oluşan suyun ayrıştırılarak sisteme vereceği zararın engellenmesi için iklim şartları göz önünde bulundurularak toz toplama hava tankının yanına şartlandırıcı (hava kurutucu) takılmalı, toz toplama hatlarında hava basınç kaybına neden olabilecek açıklık ve kaçak olmamalıdır.
- 6) Toz toplama sisteminin temizliği, bakımı ve kontrolü yapılabilir olmalıdır.

7) Lisanslı depo kuruluş ve şube açılış izni için (kapasite artırımı izni hariç) Bakanlığa 1/1/2022 tarihinden sonra yapılan başvurular kapsamında inşa edilecek tesislerdeki toz toplama sisteminde jet tipi filtre kullanılmalıdır.

1.11.2. Toz Bunkeri

1) Toz bunkeri üzerinde kilitlenebilir bakım ve kontrol kapağı olmalıdır. Bu kapak, bunker içine rahat müdahale edilebilir konumda ve büyüklükte, sızdırmazlığı lastik contalarla tam olarak sağlanmış şekilde dizayn edilmelidir.

2) Toz bunkeri; boşaltma düzeneği, manuel ve elektrikli çıkış kapakları ile teçhiz edilmiş olmalıdır.

3) Bakım ve kontrol kapakları için gövde üzerinde platform ve ulaşım merdivenleri bulunmalıdır.

4) Toz bunkeri, SCADA sistemine bağlı ve tozlu ortama uygun titreşimli tip bir üst seviye göstergesi ile teçhiz edilmiş olmalıdır.

5) Toz bunkeri çıkışı, yeterli uzunlukta yükleme şutuna sahip olmalıdır.

6) Toz bunkeri içinde tozun yapışıp zamanla katılaşmasına yol açabilecek kenarlar ve boşluklar için yapısal önlemler alınmalıdır.

7) Toz bunkerinin üstü hava şartlarından etkilenmeyecek şekilde olmalı ve kuş girmesine karşı bacalar ızgara ile kapatılmalıdır.

1.12. Kompresör Ünitesi ve Basınçlı Hava Sistemi

1) Tesiste ihtiyaç duyulan basınçlı hava için kompresör ve basınçlı hava tesisatı bulunmalıdır. Basınçlı hava sistemi, basınçlı hava gerektiren bütün makinelere hava kompresörlerinden gerekli havayı sağlamalıdır.

2) Kompresör sistemi, belirlenen basınç aralığında kontrol panosu tarafından otomatik devreye girip çıkabilmelidir.

3) Kompresörler hava şartlarından korunmalı ve patlamaya dayanıklı yeterli havalandırmayı haiz kapalı bir alana konulmalıdır.

4) Kompresör ünitesinde hava kurutucular kullanılmalı, basınçlı hava tanklarında manometre ve emniyet valfi bulunmalı, çalşıma basıncı tank üzerine not edilmelidir.

1.13. Elektrik Sistemi ve Ekipmanları

1.13.1. Elektrik Sistemi

1) Tesise ait trafo merkezi, alçak gerilim panosu (AG Panosu) ve kompanzasyon sistemi bulunmalıdır.

2) Tesiste kullanılan elektrik tesisatı kemirgen tahribatına karşı korunmalı olmalıdır.

3) Tesiste kullanılan elektrikli malzemelerin (aydınlatma armatürleri, anahtarlar, motor koruma devreleri vb.) koruma derecesi en az IP54 koruma dereceli olmalıdır.

4) Yangın algılama ve alarm sistemi, sıcaklık kontrol sistemi, kamera sistemi ve kontrol ünitesi gibi devamlı aktif olması gereken cihazlar, 24 saat devrede kalacak şekilde uygun kapasitede UPS'lere (kesintisiz güç kaynaklarına) veya başka bir yedek enerji kaynağına bağlanmalıdır.

5) Sisteme; beslenen güçler ve ürün sirkülasyonu, arıza yerinin en kısa sürede tespiti ve işletmenin sürekliliği de göz önüne alınarak, güç ve aydınlatma devrelerine uygun, hayat koruma ve yangın koruma eşikli, ilgili mevzuata uygun ve yeterli kapasiteye sahip kaçak akım koruma şalterleri konulmalıdır (AG dağıtım panosu, inşa edilecek binaların panoları, tali panolar vs.).

- 6) Dış ortamda kullanılan her türlü elektrik ve elektronik cihaz; yağmur, sıcaklık gibi dış etkilerden korunmalı ve harici tip panoların içinde olmalıdır.
- 7) Dışarıda bulunan kablo tavaları kapalı durumda olmalıdır.
- 8) Harici olarak monte edilen motorlar güneş radyasyonundan ve yağıştan korunmalıdır.
- 9) Trafo merkezinin kontrolü yetkililerce yılda bir kez yapılmalıdır.

1.13.2. Paratoner ve Topraklama

- 1) Tesisin vaziyet planına uygun olarak paratoner koruma yarıçapına göre yeterli sayıda ve tesisin en yüksek noktasına paratoner sistemi kurulmalıdır. Tesis genelinde paratonerden daha yüksekte herhangi bir direk, anten, metal konstrüksiyon ve benzeri yapılar bulunmamalıdır.
- 2) Bütün ekipmanların topraklanması ayrı bir koruyucu iletkenle müşterek koruyucu topraklama şebekesi vasıtasıyla sağlanmalıdır.
- 3) Topraklama çubukları galvanizli çelik bakırdan olmalıdır.
- 4) Tesis içindeki binalara ait elektrik sistemi, dengeli gerilim sisteminin sağlanması amacıyla ana topraklama sistemine bağlı ve bu sistem ile entegre olmalıdır.
- 5) Yıldırımdan korunma topraklaması ile silo ana topraklaması ayrı olmalıdır.
- 6) İlgili meslek odasınınca yetkilendirilmiş mühendisler tarafından düzenlenen 'Paratoner Ölçüm Raporu', 'Topraklama Ölçüm Raporu', tesisin tamamına ait vaziyet planı üzerinde paratoner koruma yarıçapını gösteren 'Paratoner Planı' ve 'Elektrik İç Tesis Uygunluk Belgesi' alınmış olmalıdır.
- 7) Tesisin paratoner ve topraklama ölçümleri yılda bir kez periyodik olarak yaptırılmalıdır.
- 8) Kontrol panosuna parafudr takılmalıdır.

1.14. Numune Alma Sistemi

- 1) Numune alma cihazı, operatör tarafından kontrol edilebilmeye ve istenilen derinlikten numune almaya elverişli olmalıdır.
- 2) Numune alma cihazının bağlı olduğu yatay kol; teleskopik, ileri geri hareket edebilir özellikte olmalı ve kendi eksenini etrafında en az 180 derece dönüş yapabilmelidir.
- 3) İhtiyaç olması halinde, numune alan personel ile araç şoförü arasında iletişimi sağlamak üzere sesli komut sistemi tesis edilmelidir.
- 4) Numune alma cihazı, aracın her noktasından numune alabilecek konumda olmalı ve yığın içerisine dik açıda giriş yapabilmelidir. Numune alma cihazının her noktadan numune alabilecek konumda olmaması halinde sesli komut sistemi vasıtasıyla kamyonun hareketi kontrol edilerek aracın her noktasından numune alınması sağlanmalıdır.
- 5) Yeterli kablo boyuna sahip seyyar kontrol (pendan kontrol) bloğu bulunmalıdır.
- 6) Operatörün araç kasasına görüş hakimiyetinin tam bulunmadığı durumlarda numune alma cihazına entegre edilmiş ve numune alınan araç kasasını gösterir bir kamera bulunmalı ve bu kameradan gelen görüntü numune alma odasında anlık izlenebilmelidir.

1.15. Yangından Korunma Ekipmanları

- 1) Yangından korunma sistemleri ve ekipmanları (hidrant, dolap, hortum vb.), yürürlükteki yangından korunma mevzuatına ve standartlarına uygun ve çalışır durumda olmalıdır.
- 2) Yangın suyu tankı ve kapalı alan içerisinde hidrantları besleyebilecek bir pompa istasyonu ile elektrik kesintisi durumunda otomatik olarak devreye girecek dizel pompa veya yeterli kapasiteye sahip jeneratör bulunmalıdır.

- 3) Tesiste 'Adresli Yangın Algılama ve Alarm Sistemi' bulunmalıdır. Sisteme ait yangın algılama santrali tesis idari binasına ya da varsa güvenlik binasına tesis edilmelidir.
- 4) Bütün elektrik odaları, MCC, kumanda odası, galeriler ile kablo geçişlerinin yoğun olduğu yerler uygun yangın algılama ekipmanları ile teçhiz edilmelidir.
- 5) Bir ihbar olduğunda bütün tesiste duyulabilen, merkezi şekilde konumlandırılmış bir siren bulunmalı ve tesisin belirli bölgelerine yangın alarm butonu yerleştirilmelidir.
- 6) Yangın algılama ve alarm sisteminin kendi aküleri olmalıdır.
- 7) İlgili belediyeden, tesiste yangına karşı gerekli önlemlerin alındığını gösterir itfaiye raporu alınmalıdır.
- 8) Donma riski olan bölgelerde yangın söndürme sistemi donma tehlikesine karşı korunmalıdır.
- 9) Yangın algılama ekipmanlarının birbiriyle bağlantıları kablolar ile sağlanmalıdır.

1.16. İlaçlama ve Fumigasyon

- 1) Silo üstü ana dağıtım konveyörlerinin üzerine veya tesiste uygun başka bir noktaya ilaçlama cihazı monte edilmelidir.
- 2) Zararlı organizmaları imha etmek veya bu organizmaların oluşmasını önlemek amacıyla ürün bulunan ve akışı yapılan yerlerde fumigasyon işlemi yapılmalıdır.
- 3) İlaçlama cihazı otomasyon sistemine bağlanan konveyörle akuple çalışmalı, tabletin bitmesi veya konveyörde ürün akışının kesilmesi durumunda sinyal vererek sistemin durması sağlanmalıdır.
- 4) İlaçlama cihazları hava şartlarından etkilenmeyecek şekilde muhafaza edilmelidir.
- 5) Galerilere ve tesis sahasına kemirgen istasyonları konulmalıdır.

1.17. Etiketlendirme, Numaralandırma ve Yönlendirme

- 1) Tesisin girişinde işletmeyi tanıtıcı ve yeterli büyüklükte tabela bulunmalıdır.
- 2) Tesiste bulunan bütün silo, makine ve teçhizatların üzerinde otomasyon sistemindeki isim ve numaralar bulunmalıdır.
- 3) Ürünlerin depolanacağı yerler belirli bir sistematiğe göre numaralandırılmalı, numaralandırılma giriş kapılarının üzerine yapılmalı ve ayrıca siloların üzerinde silo numarasını, ürünün niteliği ve miktarını gösteren levhalar bulunmalıdır.
- 4) Treminin giriş ve çıkış kısımlarına yüksekliğe ve yönlendirmeye ilişkin uyarı levhaları konulmalıdır.
- 5) Tremin bölgesine, galeri bölgesine, konveyör üzerlerine, makine başlarına, elevatör kulesine ve üst yürüme yollarına iş sağlığı ve güvenliği açısından bilgilendirici ve uyarıcı levhalar asılmalıdır.
- 6) Tesis içinde hareket edecek araçların yönlendirilmesine yönelik tedbirler alınmalıdır.

1.18. İdari Bina ve Çevre Düzenlemesi

1.18.1. İdari Bina

- 1) Bina, hizmetin devamlılığını sağlamak üzere gerekli internet ve elektrik altyapısına sahip olmalıdır.
- 2) Binadaki bilgisayar sistemi için güç kaynağı bulunmalıdır.
- 3) Binada bulunan bilgisayarlardaki veri kaybını önleyici yedekleme sistemi tesis edilmelidir.
- 4) İş akış şeması, idari bina içerisinde görülebilir bir yere asılmalıdır.

1.18.2. Çevre Düzenlemesi

1) Araçların tesise girişi, giriş ile kantar arası mesafe, kantar ile numune alma binası arası mesafe ve diğer sirkülasyonlarda araç sıklığına mahal vermeyecek ve ürün alım/sevk hizmeti aksamayacak şekilde gerekli mesafeler bırakılmalıdır.

2) Tesis çevresi ihata duvarı/çiti ile çevrilmelidir.

3) Saha içinde kamyon kantarı ile silo alım ve yükleme tremilerine ulaşımı sağlamak üzere beton veya asfalt kaplamalı sirkülasyon yolu bulunmalıdır.

4) Tesis sahası beton veya asfalt kaplamalı olmalı, zeminin ya da mevsimin elverişli olmaması sebebiyle sahanın beton veya asfalt ile kaplanamaması halinde saha zemini için sağlamlaştırma yapılmalıdır. Ancak zeminel veya mevsimsel koşullar ortadan kalktığına beton veya asfalt kaplama yapılmalıdır.

5) Çevre aydınlatması tesis edilmelidir.

6) Tesis sahasında hurda ve her türlü atık malzeme bulunmamalıdır.

7) Tesis sahasının belirli noktalarına kameralar yerleştirilmeli, bu kameralardan gelen görüntülerin izlenmesi ve en az 30 gün süre ile saklanması sağlanmalıdır.

8) Kamyon giriş ve çıkışları tek kapıdan yapılmalıdır.

9) Tesis içerisinde Bakanlıktan izin alınmadan lisanslı depoculuk dışında bir faaliyette bulunulmamalıdır.

10) 1/1/2022 tarihinden önce faaliyet veya kuruluş izni almış ya da kuruluş izni almak için Bakanlığa başvuran şirketlerin tesisleri içerisinde, başka bir işletme ya da şirketin faaliyeti veya faaliyetine ilişkin bina yahut ekipman bulunmakta ise, diğer işletme ya da şirketin faaliyeti ile ekipmanlarının bulunduğu alan, lisanslı depoculuk hizmeti verilen sahadan, birbirine geçiş olmayacak şekilde (çit, duvar vb. ile) ayrılmalıdır. Ancak bunun mümkün olmaması halinde, lisanslı depo işletmesi ile aynı sahada faaliyet gösteren diğer işletme ya da şirketlerin tremi, konveyör, elevatör, ihraç bunker gibi ürünlerin depoya giriş ve çıkışında kullanılan taşıyıcı ekipmanları farklı olmalı ve birbiriyle herhangi bir bağlantısı bulunmamalıdır.

11) Lisanslı depo kuruluş ve şube açılış izni için (kapasite artırımı izni hariç) Bakanlığa 1/1/2022 tarihinden sonra yapılan başvurularda aynı tesis içerisinde lisanslı depoculuk hizmeti veren şirket dışında başka bir işletme faaliyet gösteremez, lisanslı depoculuk tesisi içerisinde bu işletmelerin faaliyetine ilişkin ekipman bulunamaz. Ancak, idari binanın kullanım alanının yeterli olması halinde lisanslı depoculuk faaliyetlerini olumsuz etkilemeyecek şekilde idari bina, başka bir işletme ile ortak olarak kullanılabilir. Bu durumda, idari binaya giriş ve çıkışların ayrı olması ve bu işletmelerin çalışma alanlarının arada geçiş olmayacak şekilde ayrılmış olması gerekmektedir.

1.19. İş Sağlığı ve Güvenliği

1) Tesiste bulunacak platform, yürüme yolu, merdiven vb. yerler iş güvenliği açısından risk arz etmemelidir.

2) Elevatör kulesi ve silo üst yürüme yolları arası geçişler, uygun büyüklükte ve emniyetli geçişi sağlayacak şekilde olmalıdır.

3) Platformlar, en az iki kişinin çalışabileceği büyüklükte ve dayanıklılıkta olmalıdır.

4) Platform ve platforma ulaşım merdiveninin etrafı uygun bir şekilde korkuluk ile çevrilmelidir.

5) Yürürken esnememesi için platformların altına sık aralıklarla çapraz köşebentler konulmalıdır.

6) Silo üstü yürüme yollarından silo kuyusu üzerine emniyetli inişi sağlayacak uygun açıklık, çift taraflı korkuluk ve basamaklar olmalıdır.

7) İşletme personeli için tehlike arz eden çelik yapıların bütün keskin köşeleri ve çıkıntılar taşlanmalı veya yuvarlanmalı, ayrıca çarpmalara neden olabilecek noktalarda uyarı levhası asılmalı ve yumuşak malzeme (sünger vb.) ile önlem alınmalıdır.

8) Tesis içerisinde lisanslı depoculuk hizmeti verilirken, bu hizmeti veren personel iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun şekilde hareket etmelidir.

9) İşletmede kullanılan makine, sistem ve tesisata ilişkin bakım ve kullanım talimatları ile projeler tesiste bulunmalıdır.

10) Siloların girişlerine silo içinde nasıl hareket edilmesi gerektiğini gösteren ve muhtemel riskleri içeren bilgilendirme panoları konulmalıdır.

11) Tesiste çalışan personelin birbirleriyle haberleşebilmelerini sağlayacak el telsizleri temin edilmeli, tesisin her noktasından (özellikle galerilerden) kesintisiz haberleşmenin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirler alınmalıdır.

1.20. Personel

1) Lisanslı depoculuk faaliyetlerinin herhangi bir aksaklığa uğramadan yürütülebilmesi için her bir tesiste; sevk ve idareden sorumlu bir yönetici, mali ve benzeri konularda kayıtları tutmak ve takip etmekle görevli bir mali işler sorumlusu, lisanslı depoya getirilen ya da depodan teslim edilen ürünü tartmak ve tartım makbuzu düzenlemekle görevli bir tartıcı, teknik iş ve işlemlerde sorumlu bir teknik personel, ürünün ilgili siloya/depoya aktarılmasından sorumlu bir eksper ve otomasyon sisteminin işletilmesiyle görevli bir otomasyon görevlisi (operatör) unvanlarında olmak üzere asgari altı personelin istihdam edilmesi sağlanmalıdır. Bunların dışında, tesisin lisanslı depolama kapasitesi göz önünde bulundurularak, iş ve işlemlerin aksamaması için ihtiyaç duyulan ilave personel istihdam edilmelidir.

2) Lisanslı depo işletmesi personeline, isim ve görevini belirten fotoğraflı bir kimlik kartı verilmeli, çalışma saatlerinde kimlik kartları görünür bir şekilde personelin üzerinde bulunmalıdır.

3) Tartıcı olarak istihdam edilen kişi, Bakanlıkça veya Bakanlığın belirlediği mercilerce ya da tartım aletinin satım veya kurulumunu yapan ve Bakanlıkça uygun görülen yetkili firmalarca düzenlenen sertifika veya eğitim belgesine sahip olmalıdır.

4) Teknik personel; elektrik, mekanik vb. alanlarda üniversite, yüksekokul veya teknik lise mezunu olmalıdır.

5) Eksperin, gıda veya ziraat mühendisi olmaması durumunda bu kişi, Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından düzenlenen eksperlik eğitimine katılarak ilgili sertifikayı almış olmalıdır.

6) Otomasyon görevlisi, eğitim sertifikası veya belgesine sahip olmalıdır.

7) Numune alma işleminin yetkili sınıflandırıcı personeli dışındaki biri tarafından yapılması halinde bu kişinin bilgilerine organizasyon şemasında yer verilmeli, numune alma işleminin yetkili sınıflandırıcı personeli tarafından yapılması halinde ise bu kişiye ilişkin bilgilere organizasyon şemasında yer verilmemelidir.

2. Betonarme (Yatay) Depo Bulunan Tesisler

1) Lisanslı depo kuruluş izni, şube açılışı ve kapasite artırımı için Bakanlığa 1/1/2024 tarihinden sonra yapılan başvurular kapsamında inşa edilecek betonarme depoların perde betonları yekpare olmalıdır. Betonarme (yatay) depoların perde duvar yüzeyinde deformasyon bulunmamalıdır.

2) Yatay depoların çelik konstrüksiyon modellemesi ile inşası halinde statik raporun uygun olması gerekmektedir.

3) Yatay depoların yüke maruz kalan duvarlarının, taşıyıcı özellikte ve yeterli mukavemete haiz olması gerekmektedir.

4) Betonarme depolara ait kapılar, ürüne yabancı madde karışmasını ve kirlenmeyi önleyecek, ürünü her türlü koku ve hava etkisi ile iç ve dış zararlardan koruyacak şekil ve nitelikte inşa edilmelidir.

5) Betonarme depo çatısı yağmur, kar, sıcaklık gibi hava koşullarından etkilenmeyecek şekilde uygun çatı kaplama malzemeleri ile kaplanmalıdır.

6) Betonarme depo içinde giriş kapısının bulunduğu yere ürün basıncına karşı kapı örme kalasları veya benzeri malzemeler tesis edilmelidir.

7) Betonarme depo içerisinde tam hâkimiyetin sağlanabilmesi için perde duvar seviyesinin üzerinde yürüme yolu tesis edilmelidir.

8) Betonarme depo dışından çatıya ulaşımı sağlayacak merdiven ile emniyet korkulukları bulunmalıdır.

9) Betonarme depo içerisinde uygun yangın algılama ekipmanları bulunmalı ve bunlar ürün akışı sırasında zarar görmeyecek ve arıza durumunda kolay müdahale edilebilecek bir yere monte edilmelidir.

10) Betonarme depolarda havalandırma kanalı veya seyyar havalandırma borularından oluşan havalandırma ekipmanı bulunmalıdır.

11) Bölmeli mekanik yatay depolarda, ürünün diğer bölmelere geçmesini engelleyecek şekilde konumlandırılmış üst seviye sensörü bulunmalıdır.

12) Betonarme depolar, mekanik (yarı veya tam) ya da mekanik olmayan (dolum-boşaltım manuel olarak yapılan) şekilde yapılabilir. Mekanik betonarme depoların bulunduğu tesisler, ayrıca bu Rehberin “1. Çelik Silo Bulunan Tesisler” bölümünde öngörülen tüm esas ve kriterleri kıyasen sağlamalıdır. Ancak, tesisteki betonarme deponun mekanik olmaması halinde, bu Rehberin “1.Çelik Silo Bulunan Tesisler” bölümünün;

- 1.2.Tremi ve Ekipmanları,

- 1.5.Kontrol Ünitesi ve Ekipmanları,

- 1.7.Elevatör ve Kulesi,

- 1.8.Konveyör,

- 1.9.Galeri,

- 1.10.Ürün Akış Boruları, Elektrikli Klapeler, Manuel Kapasite Sürgüleri ve Çok Yönlü

Dağıtıcılar,

- 1.11.Toz Toplama Sistemi ve Ekipmanları,

- 1.12.Kompresör Ünitesi ve Basınçlı Hava Sistemi,

kısımlarında belirtilen esasların ve

-1.20.Personel kısmında yer verilen bir otomasyon görevlisinin istihdam edilmesi,

şartının sağlanması zorunlu değildir. Anılan Bölümün diğer kısımlarında belirtilen esas ve kriterler ise kıyasen sağlanmalıdır.

13) Lisanslı depo kuruluş izni, şube açılışı ve kapasite artırımı için Bakanlığa 1/1/2022 tarihinden sonra yapılan başvurular kapsamında inşa edilecek betonarme depolar tam mekanik veya yarı mekanik olmalı; ayrıca bu depolarda havalandırma kanalları vasıtasıyla havalandırma yapılmalıdır. Ancak, çeltik ürününü çuvalı olarak depolayan lisanslı depo işletmeleri için yatay deponun tam mekanik ya da yarı mekanik olması hususu aranmaz. Yarı mekanik veya tam mekanik olmayan bu depolarda yalnızca çeltik ürününün depolanmasına izin verilir.

14) Çuvala depolanan çeltik ürününün sıcaklığı seyyar sonda (şiş) tipi dijital prometreler (ısıölçer) ile ölçülür. Ölçümler manuel olarak yapılır. Yapılan ölçümlerde; depoyu temsil edecek düzeyde belirlenen çuvalara seyyar sonda (şiş) tipi dijital prometreler batırılmak suretiyle otomatik olarak ürünlerin sıcaklık ölçümleri 15 günde bir yapılır ve bu değerler saat, tarih, şirket unvanı, ilgili çuval numarasını gösterecek şekilde raporlanır ve bu rapor kaydedilerek elektronik ortamda muhafaza edilir. Ancak hava sıcaklığının yükselmesi nedeniyle sıcaklık ölçüm süresinin 15 günden daha kısa

sürede yapılmasının gerektiği hallerde lisanslı depo işletmesi tarafından bu süre kısaltılarak ölçümler kayıt altına alınır.

b) Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) Oluşturma ve İptali Sürecinin İncelenmesi

İnceleme komisyonu tarafından; lisanslı depo işletmesince, Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğinin 12 nci maddesine dayanılarak hazırlanan Elektronik Kayıt Kurallarına uygun olarak Merkezi Kaydi Sistemi (MKS) test ortamı üzerinde ELÜS oluşturulmasına ve iptaline yönelik olarak aşağıdaki adımlardan oluşan uygulamalı çalışma yapılmalıdır.

1) Lisanslı depoya ürün teslim etmek üzere ürününü getiren kişinin öncelikle bir yatırım kuruluşu nezdinde yatırım hesabının olup olmadığı kontrol edilmelidir. Yatırım hesabı olmayan kişinin mutlaka bir yatırım hesabı açtırması gerekmektedir.

2) Yatırım hesabı bulunma şartının sağlanmasını müteakip lisanslı depo sistemi üzerinden mudi kaydı yapılmalı ve mudiye ilişkin bilgiler MKS'ye aktarılmalıdır.

3) Mudinin ürünü, tartım yapılmak üzere kantar bölümüne yönlendirilmeli ve aracın dolu şekilde tartımı yapılmalıdır. Araç dolu iken tartıcı tarafından tartım makbuzu düzenlenmesi zorunlu olmamakla birlikte, bu makbuzun düzenlenmesi halinde bir nüshası mudi tarafından imzalanarak kendisine teslim edilmelidir.

4) Tartımın ardından üründen numune alma işlemine geçilmelidir. İlgili mevzuatı uyarınca alınan numune, ayrıştırma işleminin ardından analiz yapılmak üzere yetkili sınıflandırıcıya iletilmelidir. Aynı zamanda üründen bir kilogram şahit numune de alınarak numune saklama odasında muhafaza edilmelidir.

5) Yetkili sınıflandırıcı tarafından ürünün analizi yapılarak sınıf ve kalitesi belirlenmeli, yapılan analize ilişkin olarak bölüm sorumlusu tarafından ürün analiz ve sınıflandırma belgesi imzalanmalı ve bu belge yetkili sınıflandırıcı yöneticisi tarafından onaylanmalıdır. Üç nüsha olarak düzenlenen bu belgenin bir nüshası mudiye, bir nüshası lisanslı depo işletmesine verilmeli, diğer nüshası da yetkili sınıflandırıcı tarafından muhafaza edilmelidir. Analizi yapılan ürüne ilişkin bilgiler MKS'ye aktarılmalıdır.

6) Analiz ve sınıflandırma belgesi ilgili lisanslı depo personeline iletilmelidir.

7) Ürün bilgileri sisteme girildikten sonra mudinin ürünü depoya koymak istemesi halinde eksper ürünün depolanacağı depoya sevk işlemini gerçekleştirmelidir. İşleme ilişkin olarak eksper tarafından depo sevk fişi düzenlenmeli ve bu fiş ürünün sevkini gerçekleştirecek olan lisanslı depo görevlisine verilmelidir. Ürün araçtan boşaltıldıktan sonra belirlenen depoya sevk işlemi otomasyon sistemi üzerinden gerçekleştirilmeli ve depo sevk fişi ilgili lisanslı depo personelleri tarafından imzalanmalıdır.

8) Araç boş tartılmak üzere yeniden kantar bölümüne yönlendirilmeli, boş tartımın ardından depoya sevk edilen ürünün net miktarı belirlenmeli ve bu miktarı gösteren tartım makbuzu düzenlenmelidir.

9) Mudi, tartım makbuzu ile birlikte ilgili lisanslı depo personeline yönlendirilmeli ve bu personel tarafından ürünün sınıfı, türü ve miktarı gibi bilgileri ihtiva eden depo giriş belgesi düzenlenmelidir.

10) MKK tarafından lisanslı depo işletmesine sağlanan test ortamında, depo giriş belgesinin tanzim edilmesini müteakip yetkili personelce ELÜS İhraç Formu düzenlenmelidir.

11) ELÜS oluşturulduktan sonra, ELÜS'ün iptaline yönelik işlemler gerçekleştirilerek ELÜS iptal formu düzenlenmelidir.

c) Silo ve Ekipmanlarının Test Edilmesi

Faaliyet izni kapsamında lisans verilecek siloya/silolara ürün alımı ve boşaltımı yapılarak söz konusu silolar ile ilgili ekipmanlar, ELÜS oluşturma ve iptali sürecinin incelenmesi sırasında test edilir.

B. KAPASİTE ARTIRIM İZİNİ İNCELEMESİ

Lisans kapasitesini artırmak isteyen şirketlerin tesisleri, faaliyet izni öncesinde olduğu gibi, Bakanlıkça oluşturulan komisyon tarafından yerinde incelenir.

Kapasite artırımını için yapılan başvurularda, inceleme komisyonunca kapasite artırımına konu olan silolar/depolar ile bunlara ilişkin ekipmanlar incelenir, bunların dışında kalan silolarda/depolarında ise inceleme yapılmaz. Lisans kapsamına alınacak tüm siloların/depoların temiz olması ve inceleme sırasında silolarda/depolarında ürün bulunmaması gerekir.

Söz konusu inceleme bu Rehberin “Faaliyet İzni İncelemesi” başlıklı bölümünde yer verilen esaslar çerçevesinde kıyasen yapılır. İnceleme sırasında Kapasite Artırım İzni İncelemesi Kontrol Listesi (**Ek:3**) doldurulur ve bu Liste inceleme raporuna ek yapılır.

Anılan Listede, yerine getirilmesi zorunluluk teşkil etmeyen bir esasın bulunması halinde (örneğin betonarme depo ve/veya galeri yok ise), bu esasın yer aldığı bölüm (örneğin betonarme depo ve/veya galeriye ilişkin bölüm) boş bırakılır.

Öte yandan; kapasite artırımını incelemesinde, komisyon tarafından siloya/depoya ürün alımı ve bunlardan ürün boşaltımı sırasında bir olumsuzluk meydana gelmesi durumunda, bu olumsuzluğa neden olan ekipmanlar da incelenir.

Kapasite artırımını kapsamında lisansa dâhil edilecek siloya/depoya ürün alımı ve boşaltımı yapılarak söz konusu silolar/depolar ile ilgili ekipmanlar test edilir. Ancak kapasite artırım izni incelemesinde ELÜS süreçlerine ilişkin inceleme yapılmaz.

C. LİSANS YENİLEME İNCELEMESİ

Bakanlıktan faaliyet izni alan şirketlerin lisanslarının geçerlilik süresi üç yıl olup, Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinin 12 nci maddesi gereğince bu sürenin bitiminde lisansın yenilenecek şekilde geçerlilik süresinin uzatılması ve yenilemenin lisans alınmasındaki usul ve esaslar çerçevesinde yapılması gerekmektedir.

Bu doğrultuda lisans yenilemesinde, faaliyet izni incelemesinde olduğu gibi, tesis komisyonunca incelenir. Söz konusu inceleme bu Rehberin “Faaliyet İzni İncelemesi” başlıklı bölümünde yer verilen esaslar çerçevesinde kıyasen yapılır. İnceleme sırasında Lisans Yenileme İncelemesi Kontrol Listesi (**Ek:4**) doldurulur ve bu Liste inceleme raporuna ek yapılır.

Ayrıca incelenen tesise ilişkin en son düzenlenen raporda belirtilen ve Bakanlıkça şirkete bildirilen lisansa engel teşkil etmeyen eksiklik/eksikliklerin Bakanlıkça verilen süre içinde giderilip giderilmediği hususu lisans yenilemesi incelemesinde kontrol edilir.

Lisans yenileme incelemesinde ELÜS süreçlerine ilişkin inceleme ve kapasite hesabı yapılmaz. Ayrıca silolarda ürün bulunabileceğinden, dolu silolar için boş ve temiz olma şartı lisans yenileme incelemesinde aranmaz.

İçerisinde ürün bulunan silolarda silo içi inceleme yapılmaz.

D. BELGELERİN İNCELENMESİ

a) Faaliyet İzni İncelemesi

Faaliyet izni incelemesinde komisyon tarafından aşağıda belirtilen belgeler şirketten istenir ve incelenir:

- 1) İşletmenin bina ve tesislerinin mülk sahibi veya kiracısı olduğuna dair belge (tapu belgesinin veya kira sözleşmesinin bir örneği),
- 2) Tesise ilişkin yerleşim (vaziyet) planı,
- 3) Sıcaklık ölçüm verileri,
- 4) İlgili belediyeden alınan, tesisin yangın mevzuatına uygunluğunu gösterir belge,
- 5) Paratoner ölçüm raporu, tesisin tamamına ait yerleşim planı üzerinde paratoner koruma yarıçapını gösteren paratoner planı, topraklama ölçüm raporu, elektrik iç tesis uygunluk belgesi,
- 6) İlaçlama ve fumigasyona ilişkin belgeler (hizmet alım sözleşmesi/fumigasyon operatör belgesi),
- 7) İşletmede kullanılan alet, cihaz, tartım araçları ve kantarlara ilişkin kullanım talimatları,
- 8) Kantara ilişkin kalibrasyon sertifikası,
- 9) Bilgi işlem altyapısına ilişkin bakım destek sözleşmesi (mekanik olmayan betonarme depo bulunan tesislerde istenmez),
- 10) İş akış şeması,
- 11) Personelin isim, unvan, görev ve sorumlulukları ile iş tanımlarını gösterir personel listesi ve organizasyon şeması,
- 12) Personel sertifikaları (ekspert, otomasyon görevlisi, tartıcı ve numune alma sorumlusu için) (mekanik olmayan betonarme depolarda otomasyon görevlisi sertifikası hariç),
- 13) Teknik personelin eğitim durumunu gösterir belge,
- 14) Personelin SGK kayıtlarına ilişkin belgeler,
- 15) ELÜS imzalamaya yetkili kişilerin ilan edildiği Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi örneği,
- 16) ELÜS oluşturulması ve iptaline yönelik yapılan uygulamalı çalışmaya ilişkin belgeler (tartım makbuzu, ürün analiz ve sınıflandırma belgesi, ürünün depoya sevkine ve depoya girişine ilişkin belgeler, ELÜS ihraç formu ve ELÜS iptal formu),
- 17) Ticari defterlerin (yevmiye, defteri kebir, envanter, pay, yönetim kurulu karar ile genel kurul toplantı ve müzakere defterinin) tutulduğuna ve gerekli tasdiklerinin yapıldığına ilişkin belgeler,
- 18) Bakanlıkça gerekli görülen diğer hususlara ilişkin belgeler.

b) Kapasite Artırım İzni İncelemesi

Kapasite artırım izni incelemesinde, bu Rehberin “E.Belgelerin İncelenmesi” başlıklı bölümündeki “a) Faaliyet İzni İncelemesi” kısmında yer alan belgeler (6, 7, 9, 10, 15 ve 16 nolu belgeler ile Bakanlıkça belirlenebilecek diğer belgeler hariç olmak üzere) komisyon tarafından şirketten istenir ve kıyasen incelenir.

Ancak sıcaklık ölçüm verilerinin mevcut tesise ilave edilmek istenen silolara ilişkin olması, ayrıca tesisin yangın mevzuatına uygunluğunu gösterir ilgili belediyeden alınmış belgenin yeni siloları da kapsamı gerekir.

c) Lisans Yenileme İncelemesi

Lisans yenileme incelemesinde, bu Rehberin “E.Belgelerin İncelenmesi” başlıklı bölümündeki “a) Faaliyet İzni İncelemesi” kısmında yer alan belgeler (16 nolu belge ile Bakanlıkça belirlenebilecek diğer belgeler hariç olmak üzere) komisyon tarafından şirketten istenir ve kıyasen incelenir.

Ayrıca komisyon tarafından öncelikle incelenen tesise ilişkin en son düzenlenen rapor tetkik edilir ve bu raporda belirtilen eksikliklerin giderilip giderilmediği kontrol edilir.

E. DEPO KAPASİTESİNİN BELİRLENMESİ

Faaliyet ve şube faaliyet izni almak ile kapasite artırımını yapmak üzere başvuran şirketlerin tesislerinde yapılacak inceleme kapsamında, incelemeye konu olan depoların kapasite hesaplaması yapılmalı ve depo kapasitesi 50 ton katları olacak şekilde belirlenmelidir. Kapasite hesabı sonucunda ulaşılan rakam, bu kriteri sağlamak için aşağıya doğru yuvarlanır.

a) Çelik Silo Kapasitesinin Belirlenmesi

Çelik silolarda kapasite hesabı yapılırken üst konik kısmın 2/3'üne kadar ürün alınabileceği öngörülerek hesaplama yapılır. Ancak, silo üreticisi şirketin lisanslı depo işletmesine sunduğu proje raporunda belirtilen ürün miktarını göz önünde bulundurmamak, siloya statik olarak alınabilecek ürün miktarını gözetmek ve ürünün havalandırılması gibi bakımına yönelik tedbirlerin de alınmasına olanak verecek miktarda ürünün siloya alınmasından lisanslı depo işletmesi sorumludur. İncelemede tespit edilen toplam depolama kapasitesi, silo tasarımında statik olarak uygun görülen depolama kapasitesini aşmış olsa dahi, bu miktarın üzerinde ürün alımından ve sonuçlarından lisanslı depo işletmesi sorumlu tutulacaktır.

1. Düz Tabanlı Çelik Silo

Düz tabanlı çelik silo; üst konik kısım ile silindirik kısımdan oluşmaktadır. Düz tabanlı çelik silo kapasitesi, bu iki kısmın kapasitelerinin hesaplanarak toplanması suretiyle elde edilir.

Kapasite hesabının nasıl yapıldığını gösteren Düz Tabanlı Çelik Silo Kapasite Hesabına (Ek:6) komisyon üyelerince paraflanmak suretiyle rapor ekinde yer verilir.

$$\text{Kapasite}_{\text{Düz Tabanlı Silo}} = \text{Kapasite}_{\text{Üst Konik}} + \text{Kapasite}_{\text{Silindirik}}$$

Üst konik kısmın kapasite hesabı aşağıdaki şekilde yapılır:

$$\text{Kapasite}_{\text{Üst Konik}} = \pi \times r^2 \times (h/3) \times (2/3) \times 0,79$$

h: Üst konik kısım yüksekliği
r: Silo yarıçapı
h/3: Kapasiteye dahil edilecek üst konik kısım yüksekliği
0,79: Buğdayın hektolitreye ağırlığı

Silindirik kısmın kapasite hesabı aşağıdaki şekilde yapılır:

$$\text{Kapasite}_{\text{Silindirik}} = \pi \times r^2 \times h \times 0,79$$

h: Saçak yüksekliği
r: Silo yarıçapı
0,79: Buğdayın hektolitreye ağırlığı

2. Konik Tabanlı Çelik Silo

Konik tabanlı çelik silo; üst konik kısım, alt konik kısım ile bu ikisi arasında kalan silindirik kısımdan oluşmaktadır. Konik tabanlı çelik silonun kapasitesi bu üç kısmın kapasitelerinin hesaplanarak toplanması suretiyle elde edilir. Ayrıca kapasite hesabının nasıl yapıldığını gösteren Konik Tabanlı Çelik Silo Kapasite Hesabına (Ek:7) komisyon üyelerince paraflanmak suretiyle rapor ekinde yer verilir.

$$\text{Kapasite}_{\text{Konik Tabanlı Silo}} = \text{Kapasite}_{\text{Üst Konik}} + \text{Kapasite}_{\text{Alt Konik}} + \text{Kapasite}_{\text{Silindirik Kısım}}$$

Üst konik kısmın kapasite hesabı aşağıdaki şekilde yapılır:

$$\text{Kapasite}_{\text{Üst Konik}} = (\pi \times r^2 \times (h/3)) \times (2/3) \times 0,79$$

h: Üst konik kısım yüksekliği
r: Silo yarıçapı
h/3: Kapasiteye dahil edilecek üst konik kısım yüksekliği
0,79: Buğdayın hektolitreye ağırlığı

Alt konik kısmın kapasite hesabı aşağıdaki şekilde yapılır:

$$\text{Kapasite}_{\text{Alt Konik}} = (\pi \times r^2 \times h/3) \times 0,79$$

h: Saçak yüksekliği
r: Silo yarıçapı
h: Alt konik kısım yüksekliği
0,79: Buğdayın hektolitreye ağırlığı

Silindirik kısmın kapasite hesabı aşağıdaki şekilde yapılır:

$$\text{Kapasite}_{\text{Silindirik}} = (\pi \times r^2 \times h) \times 0,79$$

<p>h: Saçak yüksekliği r: Silo yarıçapı 0,79: Buğdayın hektolitreye ağırlığı</p>
--

b) Betonarme (Yatay) Depo Kapasitesinin Belirlenmesi

Betonarme deponun kapasite hesabı; depoya ait en, boy ve yükseklik değeri ile buğdayın hektolitreye ağırlığının çarpılmasıyla elde edilir. Yükseklik değeri bulunurken depo zemininden perde beton seviyesine kadar olan kısım dikkate alınır. Ayrıca kapasite hesabının nasıl yapıldığını gösteren Betonarme Depo Kapasite Hesabına (**Ek:8**) komisyon üyelerince paraflanmak suretiyle rapor ekinde yer verilir.

Diğer taraftan, yan betonarme perde duvarları alçak ve çatı eğimleri yüksek olan, çatı üst noktalarından ürün alımı yapılabilen ve sıcaklık sensörleri de çatıdan aşağı doğru düşey düzlemde konumlandırılmış depoların kapasite hesabında, yığın açısı ile oluşacak ilave ürün miktarı da dikkate alınır.

F. LİSANS ENGEL TEŞKİL EDEN/ETMEYEN DURUMLAR

a) Lisans Engel Teşkil Eden Durumlar

5300 sayılı Kanunun ‘Lisans talebinin reddi’ başlıklı 9 uncu maddesinde; Bakanlık tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda, işletmenin ve deponun, ürünlerin depolanmasına uygun olmadığı veya gerekli şartları taşımadığının tespiti halinde lisans verilmesi talebinin reddedileceği, aynı Kanunun ‘Depoculuk lisansı’ başlıklı 8 inci maddesinin sekizinci fıkrasında ise lisans verilirken aranacak belge ve bilgilerin yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmış ve bu kapsamda faaliyet izni verilebilmesi için gerekli şartlar Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinin 8 inci maddesinde sayılmıştır.

Bakanlıkça oluşturulan komisyon tarafından söz konusu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında öngörülen hususlar incelenir. Bu inceleme sonucunda faaliyet izni verilmesine engel bir durumun bulunmadığının tespit edilmesi ve ayrıca aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesindeki diğer şartların sağlanması halinde faaliyet izni verilir.

Komisyon tarafından yapılan incelemede aşağıda belirtilen eksikliklerden en az birinin tespit edilmesi halinde, bu eksikliklerin neler olduğu ile bunların lisans verilmesine engel teşkil ettiği ve söz konusu eksiklikler giderilmeden lisans verilmesinin uygun olmayacağı hususu Lisanslı Depo İnceleme Raporunun “Özet ve Sonuç” bölümünde belirtilir:

1) Düz tabanlı siloların tabanının düzgün yüzeyli olmaması; beton yüzeyinde aşınma, ürün girecek büyüklükte çatlak ve deformasyon olması.

2) Silo gövde saclarında deformasyon, silonun dikey eksenine göre eğilme/burkulma ve sacların bağlantısını sağlayan cıvatalarda kopma veya kesilme olması.

3) Silo üstü konveyörlerde tüm silolar için döküş ağızlarında otomasyon sistemine bağlı sürgülü kapak/klape olmaması ve ürün kaçacağı olmaması için kapak/klape mekanizması ile konveyör arasında mesafe bulunması.

4) Dip sıyrıcıda düzenli ve amacına uygun çalışmasına engel olabilecek esneme veya şekil bozukluğu olması, dip sıyrıcının silo zemini içerisinde zemine veya havalandırma kanallarının üzerinde bulunan saclarla sürtünerek çalışması.

5) Silo sacları ile betonun birleşim yerlerine, sacların birbiriyle birleşim yerlerine ve ihtiyaç olması halinde silindirik gövde ile çatının birleştiği noktaya yalıtım yapılmamış olması veya yalıtımın işlevini yitirecek kadar deformasyona uğraması.

6) Tremi çevresi ve içinin yağmur, kar gibi hava koşullarından etkilenmesini önlemek için uygun malzeme ile kapatılmamış olması.

7) Tremi bunkerleri üzerine kamyon geçişlerine uygun dayanıklılığa sahip ızgaranın bulunmaması, ızgara aralıklarının ürün akışını engellemeyecek ve ürün akışı sırasında tremiye üründen daha büyük boyuttaki yabancı maddelerin karışmasını önleyecek şekilde olmaması.

8) Tremi bunkerinin altında veya elevatör girişinde mıknatıs bulunmaması.

9) Tremi bunkerinin yüzeylerinin ürünün serbestçe akabileceği pürüzsüz bir yüzeye ve eğime sahip olmaması.

10) Kamyon kaldırıcı sisteminin amacına uygun olarak çalışmaması.

11) Sıcaklık izleme sisteminin amacına uygun olarak çalışmaması.

12) Silolardaki sıcaklık ölçme kablolarının sayısının silo çapına göre seçilmemiş olması.

13) Sıcaklık sensörleri vasıtasıyla belirli aralıklarla otomatik olarak ölçüm yapılamaması.

14) Sıcaklık sensörlerinden alınan geçmiş ölçüm değerlerinin en az bir yıl süreyle muhafaza edilmesine ilişkin gerekli altyapının sağlanmaması.

15) Sıcaklık sensörlerinden gelen ölçüm bilgilerinin saat, tarih, şirket unvanı ve ilgili silo numarasını gösterecek şekilde anlık olarak raporlanmaması.

16) Düz tabanlı çelik siloların havalandırma kanalına, konik tabanlı çelik siloların ise hava tüpüne sahip olmaması, söz konusu havalandırma kanalının/hava tüplerinin amacına uygun olarak çalışır durumda olmaması, kanal içinde ürün bulunması.

17) Havalandırma fanlarının amacına uygun olarak çalışmaması.

18) Havalandırma kanalları üzerindeki ızgaralarda ürün girişine sebebiyet verecek açıklıkların bulunması.

19) Otomasyon (PLC ve SCADA) sisteminin ve sisteme bağlı ekipmanların amacına uygun olarak çalışmaması.

20) Otomasyon sisteminde tanımlanmış tesis akış planı ile sahadaki ekipmanların yerleşiminin aynı olmaması ve sistemde gösterilen silo ve ekipmanlara ilişkin adreslemelerin eksiksiz ve doğru yapılmamış olması.

21) Otomasyon sisteminin, bir siloda mevcut bulunan üründen farklı bir ürünün o siloya alımına veya transferine müsaade etmesi.

22) MCC ve PLC panolarının bulunmaması ya da silodan panolara gelen motor besleme ve sinyal bağlantıları ile panolar arası bağlantıların tamamlanmamış olması.

23) Vasıta baskülünün amacına uygun şekilde çalışmaması.

24) Elevatörde en az iki adet patlama kapağının bulunmaması.

25) Elevatör çukuru ile galerilere yer altı, yer üstü ve çevre suları girmeyecek şekilde önlemlerin alınmamış olması.

26) Elevatörlerde dönü algılayıcısının bulunmaması veya amacına uygun olarak çalışmaması.

27) Zincirli konveyörlerde taşma kapakları ile motor dönü algılayıcıların, bantlı konveyörlerde ise bant kaydı sensörlerinin bulunmaması veya bunların amacına uygun olarak çalışmaması.

28) Dış ortamda çalışacak olan zincirli konveyörlerin içine su ve yağış girmesi.

29) Çok yönlü dağıtıcılar, elektrikli klapeler ve manuel kapasite sürgülerinin, birbiriyle temas eden yüzeylerde ürün ve toz kaçaklarını önlememesi.

30) Toz toplama sisteminin otomasyon sistemine entegre olmaması ve amacına uygun şekilde çalışmaması.

31) Tesiste ihtiyaç duyulan basınçlı hava için kompresör ve basınçlı hava tesisatının bulunmaması veya amacına uygun şekilde çalışmaması.

32) Tesise ait trafo merkezi, alçak gerilim panosu (AG Panosu) ve kompanzasyon sisteminin bulunmaması veya bunların amacına uygun şekilde çalışmaması.

33) Tesisteki elektrik sistemine (AG dağıtım panosu, inşa edilecek binaların panoları, tali panolar vs.) hayat koruma ve yangın koruma eşikli kaçak akım koruma şalterlerinin konulmamış olması.

34) Tesisin vaziyet planına uygun olarak paratoner koruma yarıçapına göre yeterli sayıda ve tesisin en yüksek noktasına paratoner sisteminin kurulmamış olması.

35) Yangından korunma sistemleri ve ekipmanlarının (hidrant, dolap, hortum vb.) bulunmaması veya yürürlükteki yangından korunma mevzuatına ve standartlarına uygun ve çalışır durumda olmaması; bütün elektrik odaları, MCC, kumanda odası, galeriler ile kablo geçişlerinin yoğun olduğu yerlerin uygun yangın algılama ekipmanları ile teçhiz edilmemiş olması.

36) Numune alma cihazının amacına uygun olarak çalışmaması.

37) İlgili belediyeden, tesiste yangına karşı gerekli önlemlerin alındığını gösterir itfaiye raporunun alınmamış veya alınan raporun olumsuz olması.

38) İlaçlama cihazının bulunmaması veya amacına uygun olarak çalışmaması.

39) Tesis genelindeki binalarda hizmetin devamlılığını sağlamak üzere gerekli internet ve elektrik altyapısının bulunmaması.

40) 1/1/2022 tarihinden önce faaliyet veya kuruluş izni almış ya da kuruluş izni almak için Bakanlığa başvuran şirketlerin tesisleri içerisinde, başka bir işletme ya da şirketin faaliyeti veya faaliyetine ilişkin bina yahut ekipman bulunmakta ise, diğer işletme ya da şirketin faaliyeti ile ekipmanlarının bulunduğu alanın lisanslı depoculuk hizmeti verilen sahadan birbirine geçiş olmayacak şekilde (çit, duvar vb. ile) ayrılması; ancak, bunun mümkün olmaması halinde, lisanslı depo işletmesi ile aynı sahada faaliyet gösteren diğer işletme ya da şirketlerin tremi, konveyör, elevatör, ihraç bunker gibi ürünlerin depoya giriş ve çıkışında kullanılan taşıyıcı ekipmanlarının farklı olmaması ve birbiriyle bağlantısının bulunması.

41) Lisanslı depo işletmesinde lisanslı depoculuk faaliyetlerinin herhangi bir aksaklığa uğramadan yürütülebilmesi için, her bir şubede en az birer yönetici, tartıcı, mali işler sorumlusu, teknik personel, eksper ve otomasyon görevlisi unvanlarında olmak üzere asgari altı personelin istihdam edilmemiş olması.

42) İncelenen tesise ilişkin en son düzenlenen raporda belirtilen ve Bakanlıkça şirkete bildirilen lisansa engel teşkil etmeyen eksiklik/eksikliklerin Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmediğinin komisyonca tespit edilmiş olması.

43) ELÜS ihraç ve iptal süreçlerine ilişkin gerekli altyapının tesis edilmemesi.

Bu bölümde lisans verilmesine engel teşkil ettiği ifade edilen eksiklikler, betonarme depo bulunan tesisler için de kıyasen uygulanır.

b) Lisansa Engel Teşkil Etmeyen Durumlar

Lisans vermeye engel teşkil etmeyen eksiklikler ile bu eksikliklerin lisansa engel teşkil etmediği hususu, komisyon tarafından inceleme raporunun "Özet ve Sonuç" bölümünde belirtilir.

İNCELEMENİN YAPILAMAYACAĞI DURUMLAR

a) İnceleme Yapılabilmesi İçin Tesiste Bulunması Gereken Asgari Unsurlar

Hububat, baklagiller ve yağlı tohumlar depolanacak lisanslı depolarda inceleme yapılabilmesi için aşağıda belirtilen tesis ve ekipmanların bulunması zorunludur. Söz konusu unsurlardan en az birinin eksik olması ve komisyon tarafından bu eksikliğin inceleme süresince giderilemeyeceği kanaatine varılması durumunda inceleme yapılmaz ve bu durum komisyonca düzenlenecek rapor ile

tespit edilerek Bakanlığa bildirilir. Söz konusu eksiklik ya da eksikliklerin giderildiğinin şirketçe Bakanlığa bildirilmesi halinde, Bakanlık tarafından uygun görülen bir tarihte yeniden inceleme yapılır. Tesiste bulunması gereken asgari unsurlar aşağıda sıralanmıştır:

- 1) Çelik silo/betonarme depo,
- 2) Elevatör ve kulesi,
- 3) Üst yürüme yolları,
- 4) Tremi ve sundurması ile ihraç bunkerleri,
- 5) Konveyör bağlantıları,
- 6) Otomasyon sistemi,
- 7) Numune alma sistemi,
- 8) Vasıta baskülü,
- 9) Kamyon kaldırıcı sistemi,
- 10) Sıcaklık takip sistemi,
- 11) Havalandırma sistemi,
- 12) Toz toplama sistemi,
- 13) Tesis enerji temini altyapısı.

b) Mücbir Sebep, Zorunlu Hal veya Diğer Sebeplerin Varlığı

Bakanlık;

- Lisanslı depo yöneticisi veya tesiste bulunması gereken personelden birinin kaza, hastalık, ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) yakınlarının vefatı gibi sebeplerle tesiste bulunulamayacağı hususu ile yangın, deprem veya su baskını gibi mücbir sebeplerden dolayı tesiste inceleme yapılamayacağı hususunun Bakanlığa bildirilmesi,
- Komisyon üyelerinden birinin görevini yerine getirmesini engel hallerin varlığı ile Bakanlıkça gerekli görülen diğer hallerde,
incelemenin başka bir tarihte icrasına veya mazereti bulunan komisyon üyesinin yerine başka bir kişiyi görevlendirerek incelemenin yapılmasına/devamına karar verebilir.